

Practical Full Denture Prosthesis door J. S. Landa D.D.S. Uitgave: Dental Items of Interest Publishing Co Inc. 1947.

In het voorwoord van dit, 350 pagina's tellende boek, constateert de schrijver bij de algemene practici een opvallend tekort aan inzicht in de problemen der protheseleer, welke hij onder meer toeschrijft aan de omstandigheid dat bij het onderwijs niet wordt onderscheiden op welke phases in de prothetiek de nadruk moet worden gelegd. Hij meent dat het werk aan de stoel voor de tandarts veel belangrijker is dan de technische procedure in het laboratorium, die weer andere eisen stelt. Het is over het geheel niet mogelijk zowel het een als het andere te beheersen. De zuiver technische phases behoren dan ook te worden overgelaten aan de techniker, al moet de tandarts capabel zijn om aanwijzingen te geven en opbouwende critiek te leveren ten einde een harmonisch verband te leggen tusschen het werk aan de stoel en dat in het laboratorium. Aldus blijft er nog meer dan voldoende voor de tandarts over om zijn bekwaamheid te ontwikkelen en te handhaven op het klinische terrein, dat beheerst wordt door de afdruktechniek en het verzekeren van een physiologische retentie, het bepalen van de juiste verticale dimensie en een correct occlusievlak, de grondbeginselen inzake een cosmetisch herstel en de spraakvorming met betrekking tot het kunstgebit.

Ook al is des auteurs verwachting dat aan de techniker het maken van modellen en beetplaten, het voorlopig opstellen en het uitwerken van de definitieve prothese zal worden overgelaten, zo impliceert dit niet dat daarmee het probleem van occlusaal en articulaire evenwicht, dat in het begrip „balanced occlusion” is vervat, uit het gezichtsveld van de practicus zou zijn geëlimineerd. Integendeel, de tandarts blijft verantwoordelijk voor de uitvoering en dient derhalve geheel vertrouwd te zijn met zowel de theoretische als de praktische voorwaarden waaraan een onberispelijke tandvervangning heeft te voldoen, wil dit „vreemde voorwerp” niet als een vijandelijk voorwerp worden gedragen. Aldus zal hij een scherp oog moeten hebben op de technische stadia, welke de schakels vormen tusschen de opeenvolgende behandelingen bij de patiënt.

Gelijk gezegd, heeft dit studieboek in hoofdzaak betrekking op de laatste en dan moet aanstonds worden erkend dat het klinische deel der prothetiek op heldere wijze is behandeld en in staat stelt aan de hand daarvan een wetenschappelijk verantwoord prothese te vervaardigen. Buitendien is in de gedetailleerde beschrijving der toegepaste procedures een stuk ervaring vervlochten, waarmee de lezer zijn voordeel kan doen en zonder welke het niet gemakkelijk is om tot tevredenstellende resultaten te komen. Voor wie, om iets te noemen, bang mocht zijn de enig-juiste opstelling voor een gebalanceerde articulatie niet te kunnen bereiken, moge ter beemoediging dienen dat ook hier meerdere wegen naar Rome leiden en het zelfs mogelijk is om met een positieve curve enerzijds en een negatieve aan de andere kant bij de laterale excursies en de propulsieve beweging van de onderkaak, stabiliteit tot stand te brengen. Ten bewijze daarvan dienen enige afbeeldingen van aldus opgestelde protheses. Voor het overige wordt bij het verwerklijken van articulaire evenwicht uitgegaan van de (tien) wetten van Hanau in combinatie met de door deze geconstrueerde articulator.

Wat betreft de afdruckmethodes vindt men een beschrijving van de functionele en van de kauwafdruk, respectievelijk betiteld als „open mouth” impression en „closed mouth” impression, welke laatste voor het vasteland van de oude wereld verbonden is met de naam van Spreng, die men echter tevergeefs zal zoeken op de lijst van geraadpleegde literatuur. Dit heeft hij echter gemeen met alle niet-Angelsaksische schrijvers, Gysi alleen uitgezonderd.

Onder het hoofd: „Trouble shooting” worden aan het slot de meest voorkomende klachten van prothesedragers in de vorm van vraag en antwoord besproken en wegen en middelen ter ondervanging of verbetering aangegeven. De behandeling van de verschillende vormen van verhemeltespleten dient tot besluit van dit werk, waarin ook aan psychogene klachten van prothesedragers een nuttig, ofschoon uiteraard niet in groot psychologisch verband geconcipeerd hoofdstuk is gewijd.

Onwillekeurig is men na bestudering geneigd zich af te vragen: heeft een dergelijk boek op het gebied van de protheseleer, ook al is het beknopt gehouden, praktische waarde in een tandheelkundig welhaast gesocialiseerde samenleving, waar de empirische toepassing der tandvervanging regel en een naar wetenschappelijke beginselen vervaardigd kunstgebit uitzondering is? Heeft de daarop ingestelde practicus iets aan een werk, welks inhoud zich beweegt op een ander niveau dan dat zijner dagelijkse sociale bemoeiingen?

Deze vragen kunnen zonder voorbehoud bevestigend beantwoord worden bij het bestaan van genoegzame belangstelling voor de theoretische grondslagen, ook al is de lezer niet bij machte ze in zijn toepassing ten volle te verwerkelijken. Het behoeft in de praktijk der tandvervanging niet per sé een entweder - of te zijn; kennis van de wetenschappelijke prothetiek kan zeker bevruchtend werken op de gangbare toepassingen en het zal door het gevoel voor vakmanschap en verantwoordelijkheid ten deze bepaald worden in hoeverre de gemiddelde tandarts het zijn taak acht om zelf te zoeken naar een middenweg, die meer voldoening gevende resultaten in uitzicht stelt.

Ook als handleiding daarbij heeft dit boek ongetwijfeld zijn waarde.

B.

HET ZIEKENFONDSWEZEN IN 1943

Ons gewerd een exemplaar van het Verslag van de Commissaris, belast met het toezicht op het Ziekenfondswezen over het jaar 1943, als overdruk van de Verslagen en Mededelingen betreffende de Volksgezondheid. Het tijdverloop — 4 jaren — dat ligt tussen de verslagperiode en het tijdstip van verschijning van dit rapport maakt, dat van actualiteit der daarin vervatte zakelijke mededelingen en daarop gebaseerde beschouwingen bezwaarlijk kan worden gesproken.

Daarenboven zijn sindsdien, vooral na de bevrijding, zulke ingrijpende wijzigingen in de regeling ten aanzien van de verzekering, zowel van de daartoe verplichten, als van de vrijwillig-verzekerden, ingevoerd, dat de waarde ervan voor de medewerkers aan de ziekenfondsen, anders dan historisch, niet groot genoeg zal zijn, om het verslag aan een studie te onderwerpen.

Niet zonder leedvermaak blijft de lectuur van de vruchteloze strijd, die gevoerd werd door de toenmalige politieke machthebbers tegen het verzet van de vaderlands-lievende medewerkers aan de ziekenfondsen.

Uit een begeleidende mededeling blijkt, dat het verslag over de jaren 1944 en 1945 inmiddels de Minister van Sociale Zaken is aangeboden en het verslag van 1946 en 1947 in voorbereiding is. Verwacht mag dus worden, dat op de achterstand in de publicatie dezer rapporten binnen afzienbare tijd wordt ingelopen.

De summere gegevens omtrent de tandheelkundige voorziening verbleken uiteraard bij de in 1946 verschenen uitvoerige studie van F. S. Noordhoff als 2e deel van „Problemen der Sociale Zekerheid”, die in het bijzonder aan dit onderwerp is gewijd.

B.